

Kulten av kadavret

Albert Libertad

1925

Genom sin längtan efter evigt liv har människan kommit att betrakta döden som ett slags genomgångsstadium, en smärtfylld etapp, och således böjt knä inför sitt eget "mysterium" till den grad att hon rentav högaktar döden.

Innan människan ens kunde göra bostäder till de levande av sten, marmor och järn förstod hon att handskas med dessa material när det gällde att hylla de döda. Under kyrkornas och klostrens kor och mittskepp låg gravarna väl skyddade, medan de usla kojorna – som så illa förmådde att härbärgera de levande – krossades nedanför dess murar.

Redan från första början hindrade kulten av döden människans utveckling. Det är den som är "arvsynden", dödvikten, stenen kring mänsklighetens hals. Mot det universella livets röst höjdes – då som nu – dödens röst, de dödas röst.

Denna Jehova, som det för tusentals år sedan krävdes en fantasi av Moses' dimensioner för att framkalla i Sinai, dikterar alltjämt sina lagar. Jesus från Nasaret, som varit död i nära tjugo sekler, predikar fortfarande sin moral. Buddha, Konfutius, Laotse sprider fortfarande sin visdom. Och en hel hoper till!

Vi dignar under våra förfäders gärningar, vi har ärvt deras "fel" och "förtjänster". I Frankrike är vi således avkomlingar till gallerna, fastän det är från frankerna vi härstammar så fort det gäller att piska upp hatet mot tyskarna. Vart och ett av dessa arv påbjuder oss sina särskilda skyldigheter.

Våra förfäder... det förgångna... de döda...

Döden är inte bara en första början till förruttnelse genom den kemiska upplösning som följer i dess spår (samtidigt som luften förpestas) – den är det desto mera genom sitt sätt att göra det förgångna heligt, sitt sätt att förlama en idé stadd i utveckling. Utan denna död skulle idén ha utvecklats, varit längre gången. Död kristalliserar den sig. Och det är just detta stadium av idén som de levande väljer att beundra, helga, heligförklara.

I familjen kommuniceras seder och bruk, det förgångnas misstag. Man tror på samma gud som sin far, har respekt för sina förfäders fosterland... varför respekterar man männe inte förfädernas lampor eller paltor?

Ja, det egendomliga faktumet inträffar att samtidigt som ekonomin förändras, utvecklas och differentieras, samtidigt som allt dör och omvandlas, så förblir människorna, deras espri, lika fastkedjade som förut, mumifierade i det förgångnas misstag.

I elektricitetens lika väl som flintans tidsålder tror människan blint på ett paradiset som ska börja i morgon, på en gud som hämnas och förlåter, på ett helvete och valhallakalas, i sin önskan att visa respekt för förfäderna.

De döda styr oss, de döda härskar över oss, de döda har intagit de levandes plats.

Alla våra fester, alla våra högtider är årsdagar till massakrer och döda. Alla helgons dag är till för att glorifiera kyrkans helgon, allhelgonadagen för att se till att ingen död glöms bort. De döda far till olympen eller paradiset, allt enligt Jupiters eller guds vilja. De fyller ut det "immateriella" rummet och brer ut sig i det "materiella" med sina korteger, lits de parade och kyrkogårdar. M inte naturen grep sig an med att lösa upp deras kroppar och sprida deras aska, så skulle de levande av idag inte veta var de skulle sätta fötterna på den jättelika kyrkogård som jorden skulle ha förvandlats till.

Minnet av de döda, av deras gester och handlingar, blockerar barnets hjärna. När man talar med barn är det hela tiden om de döda: det är det enda man får tala om. Man får dem till att leva i det förgångna och i det överkliga. De måste bara inte lära sig något om nuet.

Om mannen på gatan har övergivit herr Noaks respektive herr Moses' historieuppfattning så är det bara för att ha plockat upp herr Karl den stores eller herr Kapetings. Barnen kan utantill fru Fredegundas dödsår, men är totalt okunniga om hygien. Och femtonåriga flickor känner till att en fru Isabella i Spanien hade samma skjorta på sig under en belägring, men blir mycket upprörda av sin första menstruation.

Kvinnor som skulle kunna räkna upp alla franska kungar utan att staka sig, vet inte hur de ska göra med ett barn som ger ifrån sig sitt första livstjut.

Medan man låter unga flickor komma nära en döende som ligger och vrir sig i dödsångest, så är man mycket noga med att inte låta dem komma nära en person vars buk just ska öppna sig för livet.

De döda fyller våra städer, gator, platser. Man möter dem i massor, i sten, i brons: en inskription talar om när de föddes, en annan var de levde. Platsernas namn kommer från dem och deras bravader. En gatas namn berättar oss inte var gatan är belägen, vilken form den har, på vilken höjd den är belägen, däremot minner det om Magento eller Solferino, någon av de dödas bravader där man slaktade människor i massor, eller så berättar

gatans namn om martyren Si-och-så eller den i strid fallne hertigen Ditt-och-datt, vilkas enda förtjänster för övrigt var att de dog.

Även i det ekonomiska livet har de döda stakat ut vars och ens liv. En kan mena att hela hans liv är förstört av faderns ”brott”; en annan simmar omkring i sumpen av sina förfäders geni eller tapperhet. Och resultatet blir än en distingerad tölp, än en tarvlig adelsman. I sig själv är man ingenting, i sina förfäders skugga är man allt.

Och ändå... vad är väl döden om man ser den utifrån en vetenskaplig och kritisk synvinkel? Denna respekt för de hädangångna, denna kult av seniliteten, med vilka argument rättfärdigas den? Just detta frågar sig få människor är därför är inte heller problemet ännu löst.

Vad möter väl blicken mitt inne i städerna om inte vidsträckta områden som gudfruktigt underhålls av de levande: kyrkogårdar, de dödas trädgårdar.

De levande roar sig med att inte långt varifrån barnen leker gräva ner ruttnade köttklumpar, kadaver som utgör bästa tänkbara grogrund för diverse sjukdomar och infektioner.

Jättelika platser med magnifika träd helgas åt kroppar anfrätta av pest, tyfus, kallbrand; dör grävs de ner på en två meters djup, och efter några dar går ett virus kring i staden och skördar sina offer.

Människan – som inte har den minsta respekt för sin egen levande kropp vilken hon plågar, förgiftar och ständigt sätter på spel – blir komisk när hon hycklar inför dessa döda kroppar i stället för att göra sig av med dem så snabbt som möjligt, i en så föga skrymmande och maximalt nyttig form som möjligt.

Kulten av döden är en av de levandes mest motbjudande dumheter. Den är en rest från dessa religioner som utlovade ett paradys. Man skulle således förbereda de döda för deras besök bortom bergen, ge dem vapen så att de skulle kunna delta i jakterna i Valhall, en matsäck till resan och en sista nattvard så att de skulle kunna stå där prickfria inför gud.

Formliga mängder av arbetare använder sin talang och energi till att vidmakthålla denna dödkult. Människor gräver i jorden, hugger i sten och marmor, smider galler med mera i sina ansträngningar att bestå var och en med ett litet gravhus, en plats där man respektfullt kan gräva ner det syfilitiska as som nyss hade avlidit.

Kvinnor syr liksvepningar, viker pappersblommor, sätter samman buketter och kransar för att pryda en grav där en klump ruttnande kött av en tuberkulös stackare vilar. I stället för att kvickt som ögat göra sig av med dessa infektionshärdar, på ett så hygieniskt sätt som möjligt förstöra dessa kroppar som bara sprider sjukdomar omkring sig om de vidmakthålls, försöker man bevara dem så länge som möjligt, lägger köttklumparna på speciella kärror, likvagnar, och drar omkring med dem i gränder och präng. Och när dessa vagnar passerar så blottar människorna sina huvuden. De respekterar döden.

Summan av de ansträngningar och det material som kulten av döden har krävt av mänskligheten är ofantligt stor. Om man i stället använde dessa krafter till att på ett oklanderligt sätt ta emot barnen då de anländer, så skulle man kunna spara tusentals liv och förhindra tusentals sjukdomar.

Om denna imbecilla respekt för döden försvann och ersattes med respekt för livet skulle man öka möjligheten att bli lycklig i oanad omfattning.

Människorna har fallit offer för **asätarnas** hyckleri, hyckleriet hos dem som **äter döda**, lever på döda, alltifrån prästen med sitt vigvatten till gravrättsförsäljaren, alltifrån gravbukettsmånglaren till dödsänglaskulptören.

När man ska skaffa undan de sista resterna av någon grotesk sprattelgubbe och ge dessa en sista vila, avpassad efter den dödes förmögenhet, så använder man dessa löjliga lådor i stället för att anlita en expressbyrå som i hermetiskt tillslutna förvaringskärl forslar iväg kropparna till ett modernt krematorium.

Vi har påpekat att det är på grund av sin okunnighet som människan omger ett så naturligt och enkelt fenomen som döden med denna kult av apkonster.

Låt oss också slå fast att det bara gäller människans död; djur och växter är inte föremål för manifestationer av detta slag. Varför?

De första människorna, vilddjur som inte hade kommit så långt i sin utveckling och som inte visste så mycket, brukade i den avlidnes grav också stoppa ned hans vapen, möbler, smycket och kvinna. Andra tog med sig ”mackabéen” till en domstol där han fick svara för sitt liv. I alla tider har människan varit okunnig om vad döden egentligen är för något.

Men nu är det en gång så att allt i naturen som lever också dör. Varje organism tynar bort när balansen mellan dess olika funktioner rubbas, av vad orsak det nu vara månne. Man kan med vetenskapens hjälp fastställa sjukdomens orsaker, dödens härjningar eller vad annat som har lett till en individs död.

Från människans synvinkel existerar alltså döden, frånvaron av liv, det vill säga en viss aktivitets upphörande i en viss form.

Men från en allmän synvinkel existerar inte döden. Det finns bara liv. Efter det vi kallar död sätter andra fenomen in. Syre och väte, gaser och mineralier, lämnar kroppen, bildar nya kombinationer och bidrar på detta sätt till andra organismers liv. Döden existerar inte, bar en cirkulation av kroppar, vissa modifieringar i materien och energin, en oupphörlig utveckling i rummet och tiden av universellt liv och universella aktiviteter.

En död är en kropp i cirkulation under någon av sina tre former: fast, flytande eller gas. Så enkelt var det med det och så ska vi också se det.

Det är alldeles uppenbart att denna verklighetstroga uppfattning, som överensstämmer med vetenskapens alla rön, inte lämnar plats för några gråtmilda spekulationer om själen, intet och det som är hinsides.

Och vi vet att alla religioner som utlovar "ett nytt liv" och "en bättre värld" syftar till att sprida resignation hos just dem man plockar på stålar och exploaterar.

I stället för att knäfalla vid kadavren bör vi försöka organisera livet på sådana grunder att vi kan utvinna så mycken sötma därur som möjligt.

Vad angår dem som ryser till när de hör våra teorier och vårt förakt: de bara hycklar. Kulten av döden är inget annat än en skymf mot den äkta sorgen. Att vårda en grav, att klä sig i svart och hänga ett skynke för ansiktet har inget med uppriktigheten i smärtan att göra. Själva smärtan kommer för övrigt att minskas när alla har lärt sig att inse dödens ofrånkomlighet. Lidandet ska bekämpas, inte visas upp, inte rastas vid groteska promenader och falska fester.

En som respektfullt traskar fram bakom en likvagn kanske kvällen innan svälte ut den avlidne, en som åmar sig inför liket gjorde måhända ingenting för att hjälpa den avlidne vid en tidpunkt då han hade kunnat rädda dennes liv.

Varje dag sår det kapitalistiska systemet sin draksådd av död, genom sin dåliga organisation, genom den misär den skapar, genom sin brist på hygien, genom de umbäranden och den okunnighet som människorna lider av. Genom att stödja ett sådant system skapar sålunda människorna sitt eget lidande och i stället för att tyna bort inför **ödet** borde de verka för att förbättra levnadsvillkoren och skänka livet dess maximum av utveckling och intensitet.

Kulten av de döda, som bygger på okunnighet, dumhet och lättrogenhet, kan bara rättfärdigas genom hyckleri och rädsla för att utmana grannens fördomar. Alla fria människor måste göra sig av med dessa förkastliga idéer, visa sin likgiltighet för dessa gester som bottnar i pueril religiositet och därmed ställa upp sina egna begrepp om vad som behöver göras och hur man ska kunna skapa ett harmoniskt liv.

NER MED DE DÖDA!

Det Anarkistiska Biblioteket

Albert Libertad
Kulten av kadavret
1925

Mottogs den 15 december från <http://sovversiva.wordpress.com/2012/04/05/kulten-av-kadavret/>
Ur *La Bonne Collection* nr 32, Paris, oktober 1925 Översättning: Richard Swedberg texten hämtades en gång i
tiden från hemsidan *Anarki a la Chilli*

sv.theanarchistlibrary.org